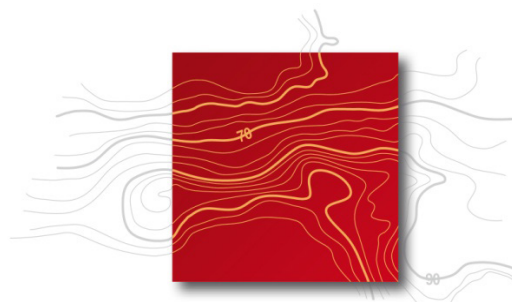

INVENTOINTIRAPORTTI

Raasepori

Raaseporin kaupungin alueella sijaitsevien
yleis- ja asemakaava-alueiden arkeologinen inventointi, osa-alue 4 (Mustio, Antaskogen)
30.5.2013

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
Vesa Laulumaa

Tiivistelmä

Raaseporissa tehtiin yleis- ja asemakaavoitukseen liittyviä arkeologisia inventointeja kuudella eri alueella 27.–31.5.2013. Inventoijana oli tutkija Vesa Laulumaa Museoviraston Arkeologisista kenttäpalveluista.

Tämä raportti käsittelee osa-aluetta 4 Mustiossa, alueen koko on 81 hehtaaria. Alue inventoitiin 30.5.2013. Alueelta ei ennestään tunnettu muinaisjäännöksiä eikä niitä löytynyt inventoinnissa. Inventointialueen rannankorkeudet ajoittuvat varhaiseen kivikauteen ja Länsi-Uudellamaalla aiemmin tehtyjen inventointien perusteella kyseiseen vaiheeseen liittyvä arkeologinen potentiaali on pieni. Inventoinnissa yritettiin löytää jälkiä Kuninkaan kartaston mukaan alueen läpi kulkeneesta tie- tai polku-urasta, mutta mitään siihen liittyvää ei havaittu.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä

Arkistotiedot

1. Johdanto	1
2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria	1
3. Inventoinnin kulku ja tulokset	1
Kuvakuuettelo	3
Lähdeluettelo	3

Liitteet

 Liite 1. Inventointialueet

 Liite 2. Osa-alue 4

Arkistotiedot

Tutkimus: Raaseporin kaupungin alueella sijaitsevien yleis- ja asemakaava-alueiden arkeologinen inventointi, osa-alue 4 (Mustio, Antaskogen)

Tutkimuksen suorittaja: Vesa Laulumaa/ Museovirasto, Kulttuuriympäristön hoito-osasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

Tutkimuksen tilaaja: Raaseporin kaupunkisuunnitteluyksikkö, Torikatu 8, 10300 Karjaa

Tutkimusalueen laajuus: 0,8 km²

Kenttätöaika: 30.5.2013

Löydöt: -

Valokuvat: AKDG3180:1–2

Alkuperäinen tutkimusraportti on Museoviraston arkistossa, Sturenkatu 2a, 00100 Helsinki. Kopio on toimitettu työn tilaajalle ja Tammisaaren museoon

1. Johdanto

Raaseporin kaupungin kaupunkisuunnitteluosasto tarvitsee arkeologisia inventointeja yleis- ja asemakaavoituksen lähtötiedoiksi eri puolilla Raaseporia (ks. liite 1). Tarjouksen perusteella kaupunki valitsi työn tekijäksi Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut, inventoijana toimi tutkija Vesa Laulumaa.

Kenttäpalveluiden tarjous koostui kahdesta tehtäväkokonaisuudesta. Tehtäväkokonaisuuden 1 kokonaisala on 979 hehtaaria ja se käsittää alueet 1a ja 2-6, jotka inventoitiin 27.–31.5.2013. Tehtäväkokonaisuus 2 on alue 1b, jonka koko on 1700 hehtaaria. Alun perin tilaaja oli ilmoittanut, että tehtäväkokonaisuus 2 tehtäisiin vasta vuonna 2014, mutta tilaajan toivomuksesta se tehtiinkin jo 13.–19.6.2013. Jokaisesta osa-alueesta laaditaan erillinen raportti.

Inventoiduista alueista alueet 1a ja 1b ovat yleiskaava-alueita ja alueet 2–6 ovat asemakaava-alueita. Tarjouspyynnön mukaisesti inventoinnit eivät käsittäneet rakennettua ympäristöä ja alueita, joilla on laadittu jo kattavat ja ajan tasalla olevat inventoinnit. Inventoinnit tehtiin noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita.

2. Inventointialue ja sen tutkimushistoria

Inventoinnin osa-alue 4 on asemakaava-alue Mustion Antaskogenissa. Asemakaava-alueen koko on 81 hehtaaria. Se on muodoltaan kolmiomainen ja rajoittuu etelässä rautatiehen ja pohjoisessa raja kulkee peltoalueella kulkevan voimalinjan kohdalla. Inventointialue on osa jääkauden lopussa kasautunutta Salpausselkää ja se sijaitsee pääosin 45–60 metriä nykyisen merenpinnan yläpuolella, joten alueen rantavaiheet ajoittuvat varhaiseen mesoliittiseen kivikauteen. Alueen maaperä on lähinnä hiekkaa, korkeimmilla kohdilla on myös jonkin verran kallioita. Kasvillisuus on kuivahkoa kangasta, valtapuuna on mänty.

Alueella ei ole havaittu muinaisjäännöksiä Karjaalla tehdyissä arkeologisissa inventoinneissa vuosina 1981–83 (Anna-Liisa Hirviluoto ja Esa Suominen) ja vuonna 1996 (Sirkka-Liisa Seppälä).

3. Inventoinnin kulku ja tulokset

Inventoinnin esivalmisteluissa käytiin läpi aiemmat tutkimusraportit, historiallisen ajan karttamateriaalia, pitäjän historiaa koskevia teoksia sekä muinaisjäännösrekisterin tiedot. Esihistorian osalta tärkein lähdeaineisto on Museoviraston muinaisjäännösrekisteri. Alueiden potentiaalia esihistorian kannalta selvitettiin lisäksi merenrantavaiheita rekonstruoimalla.

Keskiaikaisten ja historiallisten kohteiden osalta merkittävä aineisto on Anna Riionheimon Uudenmaan liitolle kokoama paikkatietomateriaali, joka oli käytössä myös sähköisessä muodossa. Siihen on koottuna mm. 1560-luvun kyläonttien paikannukset ja Kuninkaan kartaston 1776–1805 sisältö. Georg Haggrenin johdolla tehty Länsi Uudenmaan keskiaikaisten muinaisjäännösten inventointi vuonna 2007 on myös tärkeä tausta-aineisto keskiaikaisia ja historiallisia kohteita inventoitaessa.

Maanmittauslaitokselta saatavissa oleva ilmalaserkeilausaineisto oli myös käytössä inventointia suunniteltaessa. Siitä oli paljon hyötyä muinaisjäännösten kaukokartoituksessa ja myös myöhemmän maankäytön aiheuttamien häiriöiden (esim. sorakuopat, pengerrykset) hahmottamisessa

Osa-alue 4 käytiin inventoinnissa kattavasti jalkaisin läpi. Inventointihavainnot perustuvat ensisijaisesti maastossa tapahtuvaan silmämääräiseen tarkasteluun. Erityisesti tarkastettiin alueita, missä maanpinta oli rikkoontunut. Tällaiset paikat ovat yleensä parhaita kivistien asuinpaikkojen löytämisen kannalta. Maaperä kairaa käytettiin myös muutamissa paikoin, esimerkiksi inventoinnissa havaitun kuopan ikää arvioitiin kairamalla saadun maannosprofiilin avulla. Kuninkaankartastoon on merkitty inventointialueelle pari polkua tai kulku-uraa, joista yritettiin etsiä jälkiä. Alueella on nykyisin muutamia ajouria, mutta varmuudella ei voida sanoa, noudattaako joku niistä kartassa esiintyviä reittejä.

Inventoinnissa ei löytynyt muinaisjäännöksiä. Kaiken kaikkiaan osa-alueen 4 arkeologinen potentiaali havaittiin pieneksi. Alue sijaitsee melko korkealla, noin 45–65 metriä merenpinnan yläpuolella ja rantavaiheet ajoittuvat varhaiseen kivikauteen. Raaseporin alueen aiempien arkeologisten inventointien perusteella, vastaavilta paikoilta ei kohteita juurikaan tunneta. Kivikaudella ilmeisesti pitkälle merelle ulottunut tuulinen ja kapea niemi ei ole houkuttanut kuin tilapäisiä leirityksiä. Pronssi- ja rautakautisten, keskiaikaisten ja historiallisten asuinpaikkojen puolesta hiekkainen ja paikoin kallioinen alue on ollut liian karu asumiseen.

Helsingissä 15.1.2014

Vesa Laulumaa

4. Kuvaluettelo

Kuvaaja: Vesa Laulumaa

AKDG3180:1 Raasepori, Mustio. Maisemaa inventointialueen keskiosasta kohti pohjoista.

AKDG3180:2 Raasepori, Mustio. Inventointialueen pohjoisosaa. Kuvattu pohjoisesta.

5. Lähdeluettelo

Painetut lähteet

Alanen, Timo ja Kepsu, Sauli 1989: *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 505. Tampere.

Uudenmaan liitto, Anna Riionheimo 2011: *Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan – Uudenmaan paikkatietoaineistot*. Uudenmaan liiton julkaisuja E 113-2011.

Solstrand, Wäinö 1940: Namnet Karis och andra namn i Karis. *Karis socken från forntiden till våra dagar* 2.

Arkistolähteet (kaikki lähteet Museoviraston arkistossa, Sturenkatu 2, Helsinki)

Haggrén, Georg, Heinonen Tuuli ja Terävä Elina 2007: Keskiaikaisten muinaisjäännösten inventointi Läntisellä Uudellamaalla (Inkoo, Karjaa, Kirkkonummi, Pohja, Siuntio, Tammisaari)

Hirviluoto, Anna-Liisa ja Suominen, Esa 1981–1983: Karjaa. Inventointi. Museovirasto. Arkeologian osasto.

Seppälä, Sirkka-Liisa 1996: Karjaan inventointi. Museovirasto. Arkeologian osasto.

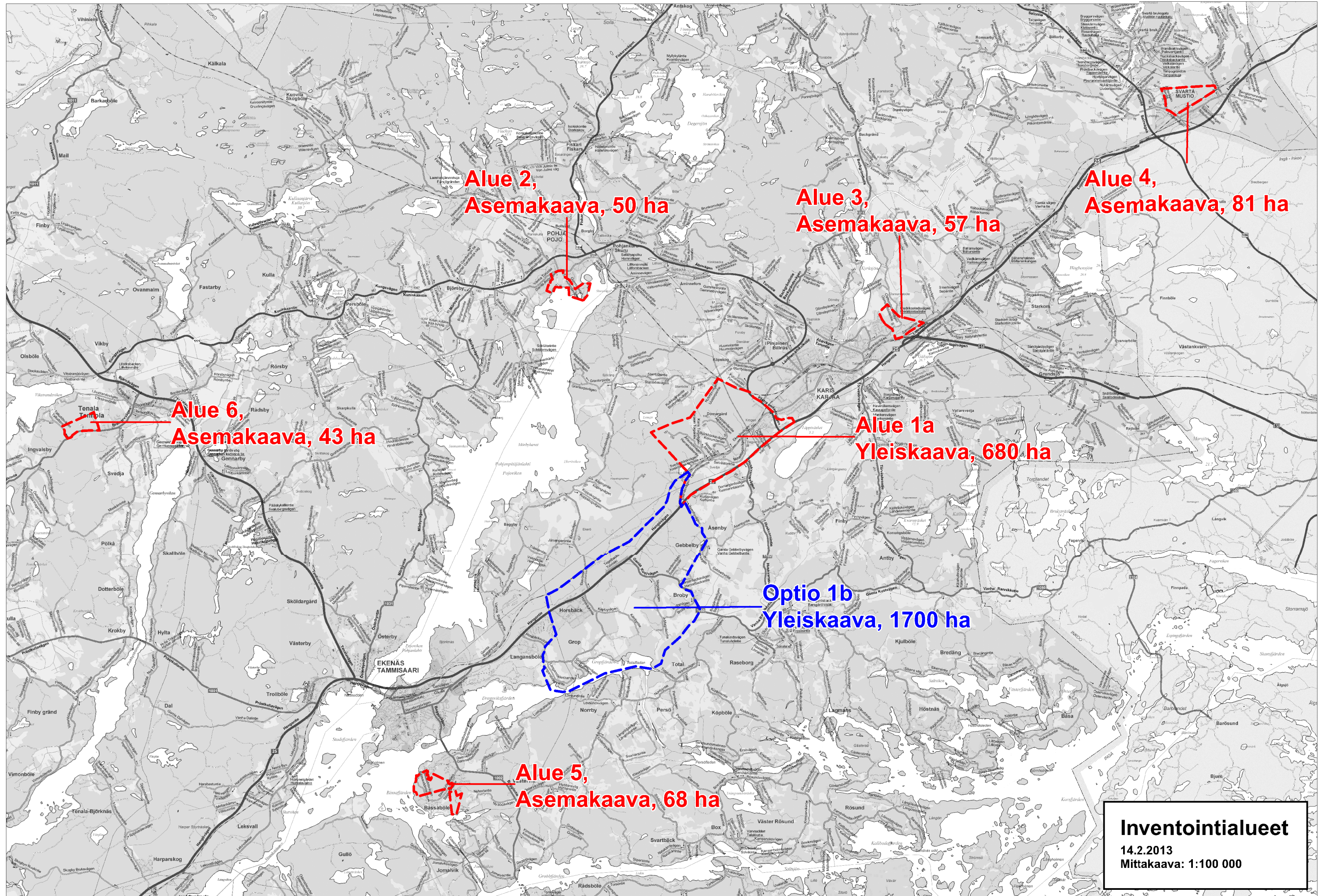
Internet-lähteet

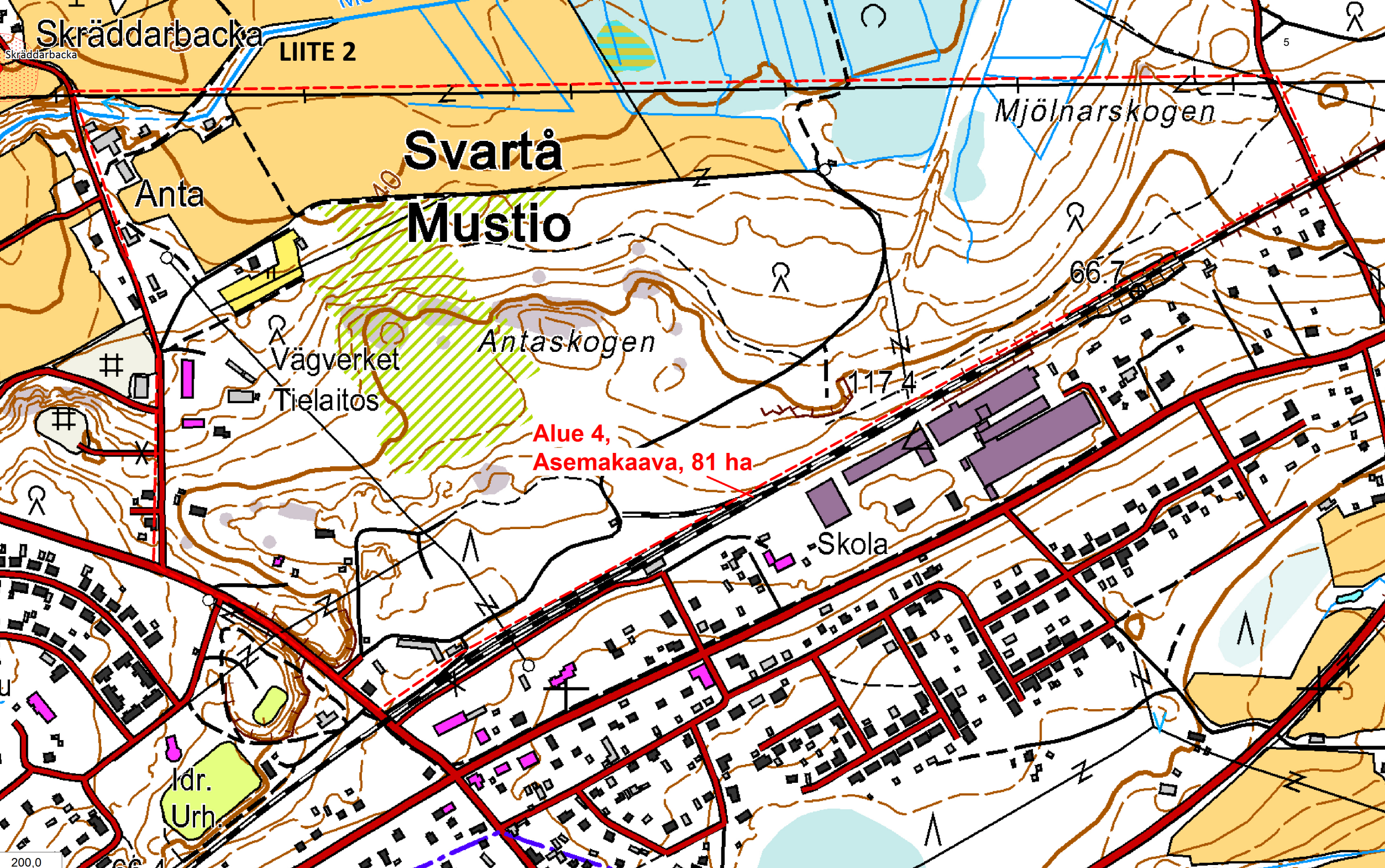
Arkistolaitoksen digitaaliarkisto <http://digi.narc.fi>

Heikki Rantatupa, Historialliset kartat <http://vanhakartta.fi>

Paikkatietoikkuna, <http://www.paikkatietoikkuna.fi>

Maanmittauslaitos. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. <http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata>

Skräddarbacka

LIITE 2

Svartå Mustio

Mjölnerskogen

Anta

Vägverket
Tielaivos

Antaskogen

Alue 4,
Asemakaava, 81 ha

Skola

Idr.
Urh.